

NETWERK BURGEMEESTERSCONVENANT

Infosessies dec-jan-feb : ontharden en vergroenen in de praktijk

- Kennis delen – goede voorbeelden verspreiden
- Gemeentelijke adaptatieplannen
- Ontharden & vergroenen belangrijk actiepoint
 - hittestress ↔ afkoeling
 - droogte ↔ waterinfiltratie
 - wateroverlast ↔ buffering
 - Maar ook: biodiversiteit, leefbaarheid,...
- Hoe pak je dit actiepoint concreet aan?

Ontharden en vergroenen via het Omgevingscontract editie 2021

- Kli2 – Het gemeentelijk klimaatplan: opmaak adaptatieplan
- Kli3 – Generatietuinen: verschillende generaties samen in het groen
- Kli7 – Groene leefstraten: via een participatief traject naar meer groen **NIEUW**
- Wat6 – Onderzoek inzake verdroging of waterpeilbeheer
- Nat1 – Trajectbegeleiding naar meer bos **NIEUW**
- Nat2 – Opmaak of actualisatie van een bermbeheerplan
- Nme2 – Klimaatgezonde speelplaatsen

3 lokale besturen nemen zelf het woord

- **10 december 2020:** gemeente **Sint-Martens-Latem** keurde een **inhoudelijk afwegingskader goed om (particuliere) verhardingen in de gemeente te beperken**. Ook een verordening over de inrichting van de huiskavel ligt momenteel op tafel. Handhavingsambtenaar Glenn Keukelier licht het afwegingskader toe en geeft uitleg over de praktijkervaringen.
- **14 januari 2021:** gemeente **Vorselaar** toont dat ook een kleinere gemeente stevig aan de slag kan met **ontharden en vergroenen van hun openbare ruimte**. Burgemeester Lieven Janssens wijdt ons in in de gemeentelijke ruimtelijke visie, opgemaakte richtlijnenkaders en uitvoeringsprojecten. Met een participatieve aanpak gaan ze samen met hun inwoners voor een groener en leefbaarder plattelanddorp.
- **09 februari 2021:** stad **Gent** staat in deze sessie stil bij enerzijds hun kader voor een klimaatrobuuste inrichting van het openbaar domein, als anderzijds hun **communicatiestrategie naar particulieren** om gevels, voortuinen, en tuinen te ontharden en vergroenen. Deze strategie bracht tal van nieuwe projecten tot stand waarin de burger een belangrijke rol opneemt. Eva Naessens, Eli Vandecasteele, Linde Vertriest en Jo Verhenne lichten voor ons de Gentse plannen en projecten toe. Vanuit de Gentse ervaringen krijgen we tips en aandachtspunten mee.

Klimaatadaptatie: een verhaal van iedereen

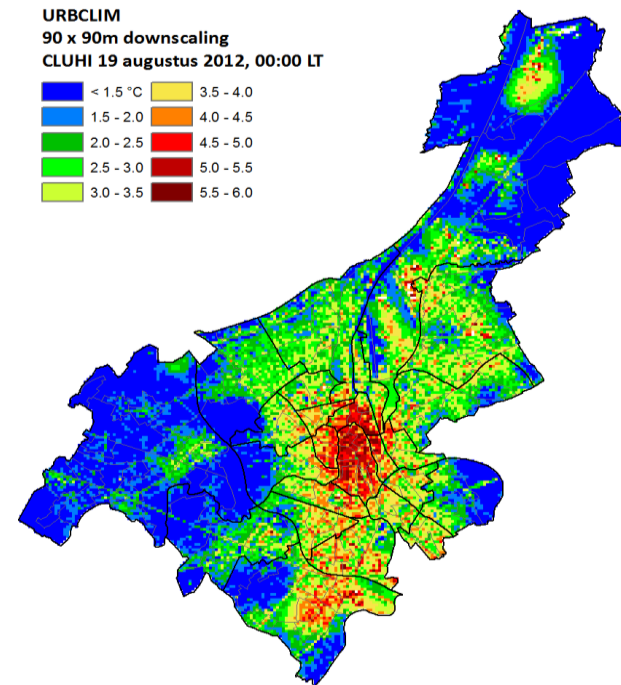

Het wordt warmer

In het centrum is het gemiddeld 3°C warmer dan erbuiten.

Na hete dagen tot 8°C.

Hittestudie VITO en UGent (2012)

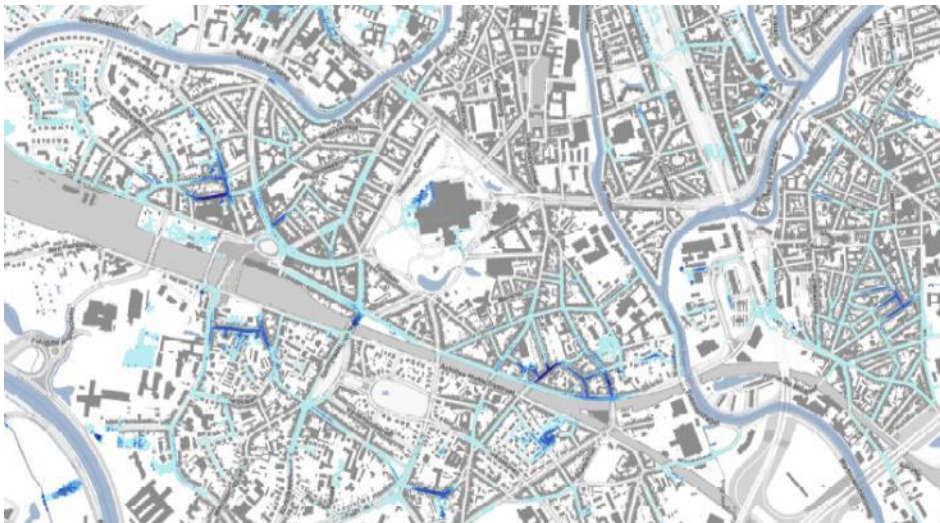

Het wordt natter

Nattere winters

Drogere zomers met piekbuien

Kwetsbaarheidsanalyse water

Worst case modellering
extreme neerslag
(T100) toont
wateroverlast van meer
dan 15 cm op/tegen

- 20 % van de wegen
- 12 % van de fiets- en voetpaden
- 2,8 % van de gebouwen

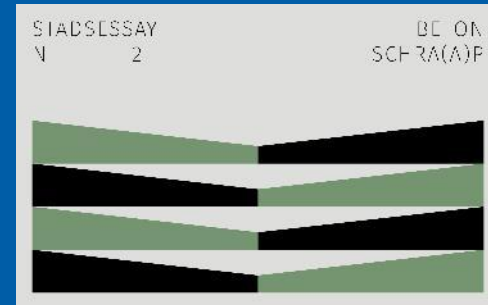
Het wordt droger

- Kwetsbaarheidsanalyse droogte wordt nu uitgevoerd
- We monitoren de grondwatertafel over langere periode => die is een paklager dan vroegere jaren
- Voorspelling 2100:
 - Het aantal droge dagen kan stijgen van 173 nu tot 236 droge dagen
 - extreme droogte kan dan 4 maal langer duren dan de extreme droogte van 1976 en 2018.
 - Droogte kan 10 maal vaker voorkomen dan nu.

De ambitie ligt hoog...

- Mayors Adapt 2016
- Gents klimaatadaptatieplan 2016-2019
- Ruimte voor Gent 2018
- Stadsessay 'Betonschra(a)p' van de Gentse Bouwmeester
- Het bestuursakkoord 2019-2024

gent:

RUIMTE VOOR ALLE GENT ENAARS

Structuurvisie 2030 in een notendop

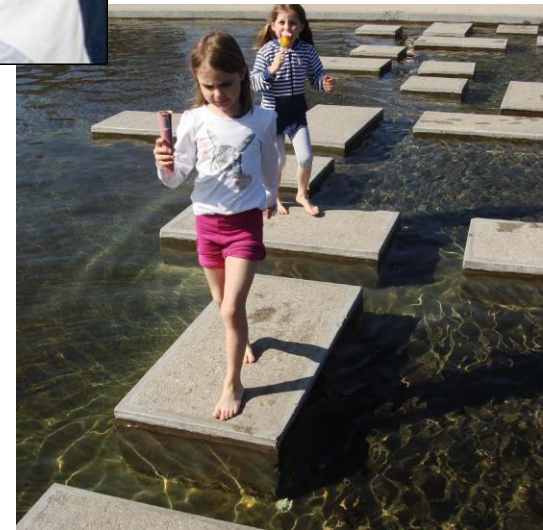
- **KLIMAATUITDAGING:**” ... Groen en water zorgen voor verkoeling. Een open structuur vermindert het stedelijk hitte-eilandeffect. Open ruimtes vangen water op bij zware regenval en houden water vast om periodes van droogte te overbruggen....”
- **GROEN EN WATER VOORZIEN**
 - Groenpolen, wijkparken, woongroen, straatbomen
 - Groenklimaatassen
 - Waterlopen herwaarderen
- **MENSGERICHT PLANNEN**
=> veel vraag naar groen!

Klimaatverandering hoeft geen kommer en kwel te zijn

we kunnen Gent anders inrichten en daarbij tegelijkertijd nieuwe kwaliteit toe te voegen

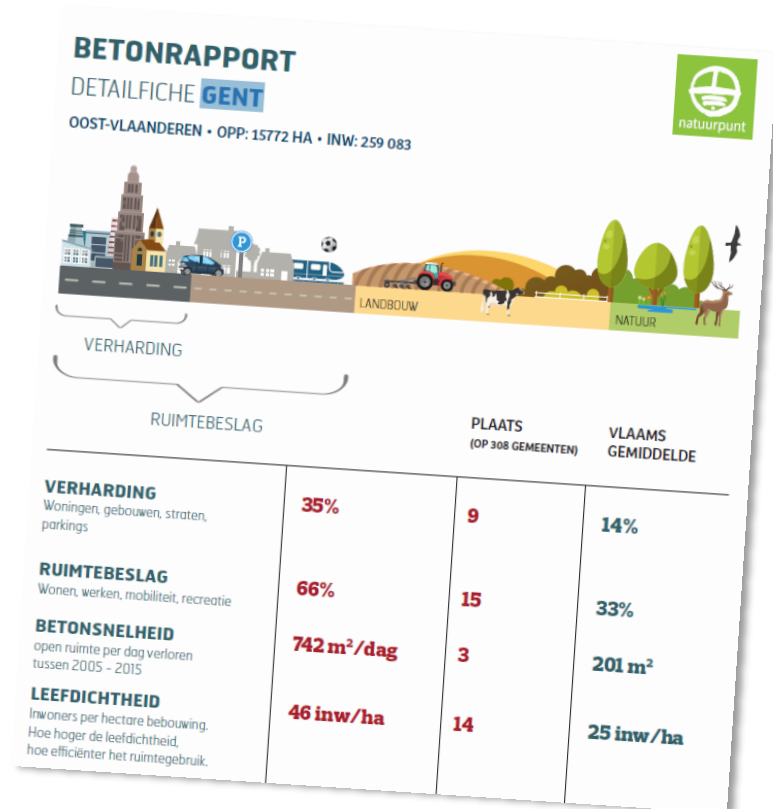
hoe gaan we binnen een intensieve stad

- ruimte bieden aan waterberging, van 4% naar 7% van de verharde opp
- de dreigende opwarming beperken, 1 boom = 10 airco's
- de negatieve effecten van de opwarming en droogte tegengaan.

de realiteit is (nog) grijs met groene sproeten

- betonrapport
- draagvlak
- Budget en kosten/baten
- aangepast beheer
- beleidsinstrumenten
- ...

gent:

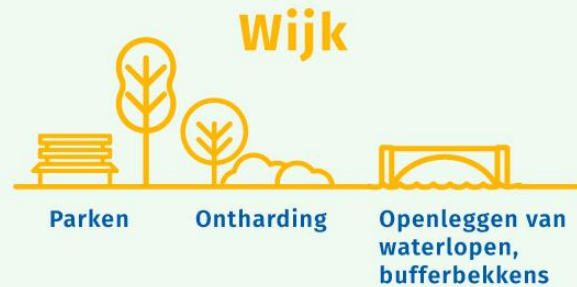
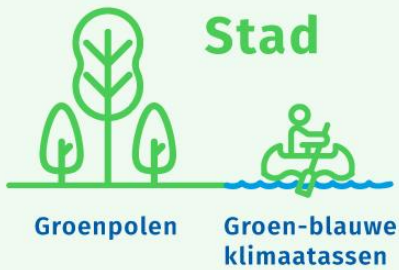
Klimaatplan 2020-2025

In 2030 is Gent klimaatrobuust

Bestand tegen wateroverlast, hitte en droogte

Vergroening, ontharding en ruimte voor water

Groenklimaatassen

In de GKA wordt bestaand groen maximaal behouden en versterkt en wordt er maximaal kwalitatief groen toegevoegd

De groenklimaatassen worden robuuste, beleefbare groenblauwe structuren die ecologische verbindingen vormen tussen de stadskern en de open ruimte en zo de biodiversiteit verhogen

We geven water een zichtbare plek in de GKA

In de groenklimaatassen hebben de waterlopen een belangrijke functie als natuurverbinding voor fauna en flora, brengen waterlopen en andere waterpartijen verkoeling en krijgt hemelwater de kans om in de ondergrond te infiltreren

Een groot aantal bomen vormen de airco's van de GKA en zorgen voor verkoeling

Bomen en ander opgaand groen brengen samen met waterpartijen verkoeling en zorgen voor een ventilerend effect. Daarnaast zorgen ze voor schaduw zodat de groenklimaatassen echte koelruimtes kunnen worden

Voetgangers en fietsers krijgen voorrang in de GKA

In de groenklimaatassen krijgen actieve mobiliteitsvormen voorrang op gemotoriseerd verkeer

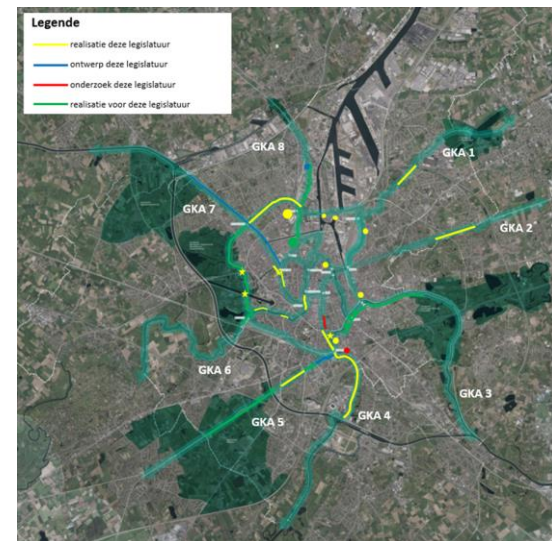
De stad krijgt een gezicht aan de GKA

Stedelijke functies en voorzieningen zijn makkelijk bereikbaar via een continue, herkenbare, veilige en beleefbare fiets- en wandelverbinding

In de GKA wordt het aantal geparkeerde wagens stapsgewijs gereduceerd tot geen

Beleving, vergroening, water en fietsveiligheid geven we meer plaats door verharde ruimte (gefaseerd) aan te pakken

Bouwblokvisie in opmaak

- duidelijk beoordelingskader voor binnengebieden, specifiek in de kernstad (19^eE wijken)
- afdwingbaarheid minimale verweving in projecten (o.m. behoud van een minimum aan maakbedrijvigheidkantoren, handel en horeca) met insteek vanuit op te maken 'Geoloket Gentse wijken'
- verordeningen groene randvwn, werkvwn, leefkwaliteitsvwn voor projecten

Integraal plan voor een Gents klimaatrobuust openbaar domein

IPOD IV

in opmaak

- ambities
- 7 deelgebieden in de stad
- Ruimtetypes in het OD
- Gentse klimaatrobuuste streefbeelden

- Klimaatrobuuste boustenen: verder te detailleren tot op technisch niveau
- Beslisboom !

We kunnen alle hulp gebruiken

Burgers
verenigingen

scholen

Bedrijven
tuinaannemers

Wijkbudgetten

- Meer dan 500 voorstellen voor 11 wijken
- Budget tussen 150.000 en 350.000 per wijk
- **Meer dan 80 voorstellen voor meer groen**

Kruidige Brugse Poort

3 maanden geleden · IK wil de Brugse Poort groener maken met de focus op kruiden.Iedere...

4 0

HIER GROEIT EEN PLAN

brokkelbrug wordt bosbrug

5 maanden geleden · de brokkelbrug in Gentbrugge aan de Gentbrugse Meersen krijgt...

78 39

HIER GROEIT EEN PLAN

Klimaatbuurtplein

2 maanden geleden · Waarover gaat het?Een Klimaatbuurtplein-paradijsje op het ongebruikt...

9 0

HIER GROEIT EEN PLAN

Groentunnels, voedsel en biodiversiteit in de stad

3 maanden geleden · Kom je in de zomer niet buiten door de verzengende hitte? Wordt je in d...

33 0

HIER GROEIT EEN PLAN

Voedselbos Zwijntjesbos: voor en door bewoners

4 maanden geleden · In samenwerking met stad Gent starten we in het voorjaar van 2020 met de...

72 19

HIER GROEIT EEN PLAN

wijkstructuurschetsen

Baarle, Zwijnaarde, Omgeving UZ, Moscou- Vogelhoek, ...

- steeds veel vragen naar groen
- Vooral op openbaar domein

**Maar wat kan je op
je eigen perceel ?**

We mikken niet op informatie en sensibilisering, maar op gedrag

1. Kennis en intentie leiden niet automatisch tot het gewenste gedrag.
2. Gedragsturing vereist nadruk op concreet gewenst gedrag.
3. Automatisch gedrag beïnvloeden is niet hetzelfde als gepland gedrag beïnvloeden.
4. Communicatie moet aanhaken bij de keuzemomenten of 'points of choice'.
5. Informatie/communicatie is maar één van de 7 hefboomen voor gedragsverandering.

COMMUNICATIESTRATEGIE

DIE GENTENAARS AANZET OM HUN PRIVATE EIGENDOMMEN TE ONTHARDEN EN VERGROENEN

"GROENGENT" generieke bovenlaag				
VISUALISATIE ALS TREKKER	OPTIES ALS VERBINDING	ACTIES ALS ACTIVERING	WAARDE ALS BEKRACHTIGING	
wijk-impresies	GEVELTUINEN	straat-acties	woonkwaliteit (zelfverwerkelijking, zelfbeschikking)	dicht
straat-impresies		seizoensacties		
huis-impresies	VOORTUIN EN OPRIT	tegelzegels-actie	levenskwaliteit (welvaart, groen/natuur, succes, sociale orde)	semi-dicht
publieke voorbeelden		uitbraakdag		
private voorbeelden		aanleg voor tuinen-actie		
	GROENDAKEN	hangende tuinen-actie	behoud (veiligheid, zekerheid)	semi-ver
	balkontuin en bloembak			
	regenwaterput			
			milieu (universalisme, rationalisme)	ver

“GROENGENT”
generieke bovenlaag

GEDRAGSSTRATEGIE
(vanuit gebruiker)

PRIME

PAUSE

PROVE

PROGRAM

Principes

CAMPAGNESTRATEGIE
(vanuit zender)

Fase 1
Voorbereiding

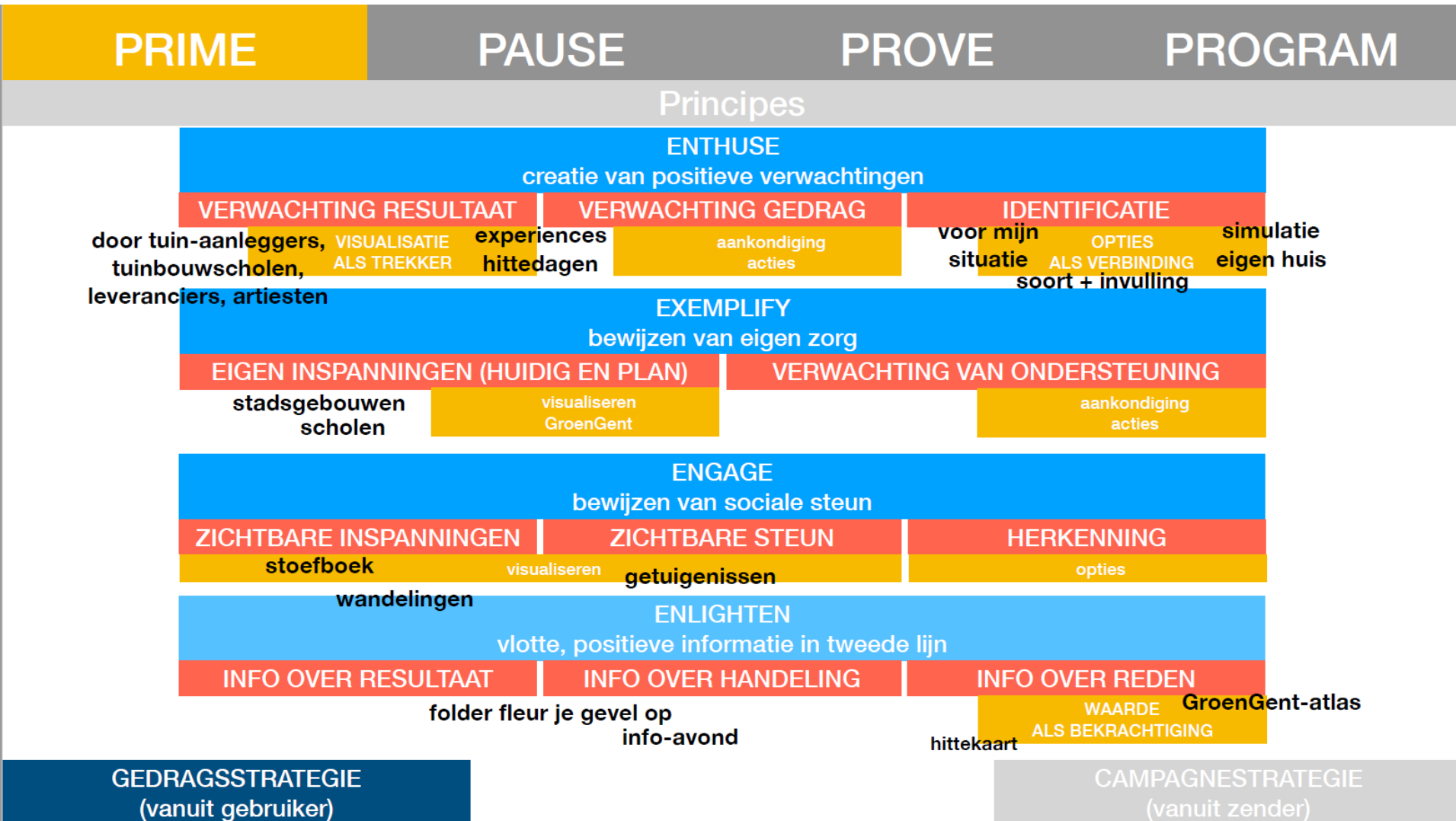
Fase 2
Het kader

Fase 3
De acties

Fase 4
De verankering

Fase 5
De spiraal

Acties in een fase vanuit de gedragsstrategie

Acties in een fase vanuit de campagnestrategie

Fase 1 Voorbereiding		Fase 2 Het kader		Fase 3 De acties	Fase 4 De verankering		Fase 5 De spiraal	
ORGANISATIE				HULPMIDDELEN	COMMUNICATIEMIDDELEN			
keuzes maken	betrekken interne partners		betrekken externe partners		opmaken werkkits	priming/ program materiaal	pause materiaal	prove materiaal
<p>verfijnen en bijsturen strategisch plan (indien gefaseerde uitrolling per wijk: welke eerst)</p> <p>invullen operationeel plan intervisie-planning en evaluatiesysteem</p>	<p>beslissers</p> <p>subsidies eigen plannen vergunningen defaults bij nieuwe wijken</p>		<p>aannemers tuincentra tuinaanleggers architecten</p> <p>mogelijk aanbod (acties, aanbod pakketten, proeftuinen...)</p>		<p>planning werkwijze framing inzet middelen</p> <p>triggermateriaal voor externen (bij verbouwing, aanleg...) - cheatsheets, apps</p>	<p>GroenGent-stijl?</p> <p>visualisatie-middelen</p> <p>website/pagina's + social media (tags)</p> <p>algemene keuzesleutel + aankondiging acties</p> <p>bewijzen eigen zorg</p> <p>verzamelen stoefboek + testimonials</p> <p>algemene folders</p> <p>GroenGent-atlas</p> <p>infoavond-scripts + communicatiekits voor wijkcommunicatie</p> <p>aanmaak perskit</p> <p>aannemersgids</p>	<p>stadgestuurd actiemateriaal (posters, mailing, folders)</p> <p>actiegestuurde keuzesleutels (apps)</p> <p>brigades verzamelen</p> <p>uitlegfilmpjes</p>	<p>persoonlijke brieven</p> <p>social media-tags</p> <p>jit-hulpaanbod</p> <p>belevingsboost</p>
GEDRAGSSTRATEGIE (vanuit gebruiker)					CAMPAGNESTRATEGIE (vanuit zender)			

gent:

PILOOTPROJECTEN KLIMAATADAPTATIE

gent:

1. Geveltuinen en groenslingers

Historiek

- 2014: vergunning => melding
 - Geveltuinreglement
 - Voorwaarden
 - Folder
- 2016-2018: de Geveltuinbrigade
 - Burgerbudget 2016-2018
 - Ambitie: 500 geveltuinen aanleggen bij Gentse burgers
 - Werking Geveltuinbrigade

Nu: overeenkomst 2020-2021

- 2 * 365 gratis geveltuinen
- Enerzijds in prioritaire straten
 - Kaart
 - Website Geveltuinbrigade

Ik kom in aanmerking voor een gratis geveltuin

IK WORD GETRAKTEERD OP EEN GEVELTUIN

**MELD JE AAN VOOR EEN
GEVELTUIN VIA DIT FORMULIER**

(Door dit formulier in te vullen, ontvangen we je aanvraag voor een gratis geveltuin. Kom je effectief in aanmerking, dan laten we je weten dat je op de wachtlijst staat. Daarna contacteren we je van zodra we in je buurt aan de slag gaan! Kom je toch niet in aanmerking dan nemen we contact met je op of je een geveltuin tegen betaling wil.)

Ik kom in niet aanmerking voor een gratis geveltuin

IK TRAKTEER MEZELF OP EEN GEVELTUIN

GA DOOR NAAR DE WEBSHOP

(Groot gelijk! En ook nu kun je op ons rekenen. Wij leggen je geveltuin aan tegen betaling. Kies in onze webshop je plant en eventueel klimhulp en wij nemen contact met je op voor de aanleg.)

Nu: overeenkomst 2020-2021

- Anderzijds in straten die integraal heraangelegd worden
 - Probleem met momentum
 - Pilotproject met postkaart

Groenslingers

- Sinds 2018
- Aanvragen bij de Groendienst
- Verankering vaak moeilijk
- Visueel sterk
- Voorkeur locaties waar geen bomen mogelijk zijn

Denkpistes voor de toekomst?

- Geveltuin XL
- Regenwaterton
- DIY geveltuinen
- Bij integrale heraanleg meteen maximaal ontharden
- Infosessie 'Planten met burenen'
- ...

Cijfers

2002 tot 2014: 1033

2014: 298

2015: 323

2016: 331

2017: 195

2018: 713

2019: 532

2020: 976

2021: 31

Totaal: 4.432 geveltuinen

2018: 1

2019: 16

2020: 12

Totaal: 29 groenslingers

gent:

2. Groene straat- en voortuinen

Desiré Toeffaertstraat

- Het project (2019)
 - Initiatief van GMF in kader van Operatie Perforatie
 - 6 voortuinen en 8 geveltuinen
 - 80 m² onthard
 - Kostprijs 4.500€ (organisatie info-avond, catering, ontwerp en speeddate, plantgoed)
 - Teelaarde en containers geleverd door stad Gent (t.w.v. 1.500€ en 700€)
 - Totaal 6.700€ / 14 voor- en geveltuintjes = 479€ per project
 - Communicatieproces

Desiré Toeffaertstraat

- Bevraging van de bewoners
 - Wie doet het wel en wie niet?
 - Voordelen vergroening
 - Nadelen vergroening
 - Aandachtspunten

Henri Mortierstraat

- Parallele straat
- Olievlekfenomeen
 - Identieke situatie voortuinen
 - 10 voortuinen
 - 60 m² onthard
 - Teelaarde en containers geleverd door stad Gent

Conclusies

- Straataanpak zorgt voor visueel sterk resultaat, trotse burens en versterkt sociale cohesie
- Olievlekfenomeen naar aanpalende straten MAAR ook afhankelijk van capaciteit voor ondersteuning: zelf tempo bepalen
- Ontzorgen materiaal, plantenkeuze
- Momentum grijpen: heraanleg trottoir, renovatie gevel, ...
- Aanzetten tot actie door concrete datum vast te zetten

gent:

www.gent.be
klimaatadaptatie@stad.gent

 09 268 23 00

Eva Naessens
Jo Verhenne